

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN-2021-322

14.4.2021

Gjensidige Forsikring ASA

Bilansvar

Trafikkulykke - forsikringsoppgjør - bortfall av forutsetninger - gjenopptak - avtaleloven § 36.

Skadelidte var utsatt for en trafikkulykke i 2014. Avtale om erstatningsoppgjør ble inngått i 2017, hvorav erstatning for fremtidig inntektstap var basert på 50 % inntekt og 50 % uførepensjon. Skadelidte fikk senere avslag på søknad om uførepensjon fra Nav, da hun i perioder hadde jobbet mer enn 50 %. Hun fremmet krav om gjenopptak med henvisning til at forutsetningene som lå til grunn for avtalen var bortfalt. Etter en konkret vurdering av saken uttalte nemnda at vilkårene for gjenopptak av erstatningsoppgjøret etter avtl. § 36 ikke forelå. Selskapet ble gitt medhold.

ANTATT ØKONOMISK OMFANG: kr 3 807 964.

Saksfremstilling

Skadelidte (f. 1980) var utsatt for en trafikkulykke 31.12.14.

Under forhandlingene om erstatningsoppgjør fremla skadelidte et beregningsgrunnlag for tap i fremtidig inntekt fra 2018, basert på 50 % lønnsinntekt og 50 % uførepensjon, jf. e-post av 15.9.17 med vedlagt beregningsgrunnlag.

Selskapet fremsatte tilbud om erstatning for fremtidig og påført inntektstap på til sammen kr 750 000, jf. brev av 2.11.17. I brevet fremgår at selskapet la til grunn "*50 % inntekt og uførepensjon*" ved beregningen av fremtidig inntektstap.

Etter ytterligere korrespondanse tok selskapet i tillegg høyde for hjemmearbeidstap, merutgifter og pensjonstap, og fremsatte et nytt tilbud om erstatning på kr 1 000 000 som fullt og endelig oppgjør, i tillegg til dekning av utgifter til juridisk bistand, jf. e-post av 15.11.17. Tilbudet ble akseptert av skadelidte i e-post av 16.11.17.

Etter erstatningsoppgjøret

Skadelidte fortsatte å jobbe i 50 % stilling hos sin arbeidsgiver, jf. bekreftelse fra skadelidtes arbeidsgiver i e-post av henholdsvis 29.9.20 og 5.10.20.

Av fremlagte skattemeldinger fra 2017-2019 fremgår at skadelidte hadde følgende inntekt:

2017	kr 316 358
2018	kr 292 444
2019	kr 346 493

og at skadelidte mottok følgende arbeidsavklaringspenger:

2017	kr 240 397
2018	kr 278 150
2019	kr 232 410

Det er også fremlagt kopi av lønnslipper for desember 2018 og 2019.

I journalnotat 11.1.18 fra N. Legesenter, fremgår at skadelidtes sykmelding på 50 % i perioden for arbeidsavklaringspenger fra 1.1.16, ble forlenget, og i journalnotat 16.3.18 fremgår:

Anamnese Kommer til oppfølg. Går til psykolog A. x1 pr mnd med godt utbytte. Føler hun har det generelt bedre. egentlig motivert/og føler seg i stand til å jobbe mer/øke arb.andelen til f.eks 60%, men usikker på hvordan det vil slå inn ift et fremtidig oppgjør vis-a-vis NAV, forsikring osv.

Tiltak 50% SM forlenges til etter påske. Bes avklare merl NAV ift økt arb.andel. Lang samtale vedr livssituasjon, helse og arb.

Av journalopplysningene fremgår videre at skadelidte var 50 % sykmeldt frem til 31.10.18, hvor det er notert:

Vært mye på jobben ifm budsjettperiode, jobbet 70-80%. Ønsker at det fremover skal stå 40% SM som er mer riktig ift realiteten.

(...)

Tiltak SM 40% ut nov. Avtaler oppfølg mnd skifte nov-des. (...)

I journalnotat 9.1.19 er det notert: *"Jobber nå 60%, fleksibelt, ett hotell ekstra, nå ansvar for 4 hotell. Fungerer fint. Gleder seg over at hun klarte å øke arbeidsmengden".* Skadelidte fortsatte i 40 % sykmelding, jf. journalnotatet 28.3.19 og 23.4.19. I sistnevnte journalnotat fremgår også: *"Ser for seg at hun kommer til å søke uførepensjon. Det er fleksibiliteten på jobben som gjør at hun fungerer på jobb."*

I journalnotat 30.9.19 fremgår:

Driver pt og fyller ut søknad: frist ut denne uken på å sende inn uføresøknad. Fått motreaksjon, enorm vilje til å jobbe mer, i sept presset seg til å jobbe mer (70% - for å bevis), fått brev fra Nav som har eget legeteam; sier hun bare kan jobbe 50% ble plutselig reelt.

Skadelidtes sykmelding ble forlenget, og i journalnotat 30.10.19 er det blant annet notert: *"Hun durer på. Ekstremt travelt i okt. jobbet 60%, minst."*

Nav avslo søknaden om uføretrygd 8.10.19 i vedtak av 8.5.20. I begrunnelsen for avslaget ble det vist til at skadelidte mottok arbeidsavklaringspenger da hun søkte om uføretrygd, og at inntektsevnen ikke var varig nedsatt med minst 40 %. Nav viste til at skadelidtes nedsatte inntektsevne var fastsatt til 30,61 %, basert på skadelidtes inntekt i perioden mars 2019 – februar 2020.

Skadelidte fremmet krav om gjenopptak av erstatningsoppgjør i brev av 3.6.20.

Selskapet avslo krav om gjenopptak i brev av 14.8.20.

Klage ble registrert hos Finansklagenemnda 27.10.20.

Skadelidte har i det vesentlige anført at avtaleloven § 36 gir grunnlag for gjenopptak av erstatningsoppgjøret. Under forhandlingene om erstatningsoppgjør var det hele tiden en forutsetning fra begge parter at skadelidte ville motta 50 % lønnsinntekt og 50 % uførepensjon i henhold til innhentede serviceberegninger fra Nav. Basert på disse beregningene ble det inngått en endelig avtale 16.11.17. Nav har som tredjepart i saken avslått søknaden om uføretrygd. Dette innebærer at skadelidte slik situasjonen er pr i dag med hennes helsetilstand, slik den også forelå ved erstatningsoppgjøret, er i en situasjon hvor hun for fremtiden ikke vil motta noen uførepensjon fra Nav. Begge parters forutsetninger om uføretytelser frem til 67 år er således bortfalt. Skadelidte har helt siden oppgjøret stått i en 50 % stilling, men inntektene hennes har blitt høyere enn det Nav sine beregningsregler for ervervsuførhet tilsier. Skadelidte rammes av folketrygdlovens skjematiske beregningsregel for krav til minst 50 % ervervsuførhet, selv om hun rent faktisk hele tiden kun har fungert i en 50 % stilling, som er det maksimale av hva hun har

kunnet klare å utføre med de helseplager hun har fått etter aktuelle bilulykke. Den erstatningsavtale som partene inngikk i 2017, med begge parter forutsetninger, ga et beregnet fremtidig inntektstap på kr 604 941. Med bortfall av begge parter forutsetning om uførepensjon, medfører denne endrede forutsetning et beregnet fremtidig inntektstap med kr 4 412 905 inkl. skatteulempe. Skadelidtes fremtidige erstatningstap utgjør således kr 3 807 964 i høyere beregnet erstatning enn det hun har fått dekket av selskapet. Den endrede forutsetningen innebærer et vesentlig større fremtidig inntektstap enn det skadelidte fikk ved inngåelsen av erstatningsoppgjøret, og dette medfører at avtalen fremstår som urimelig og ubalansert i forhold til et riktig og korrekt erstatningsoppgjør med de forutsetninger som nå foreligger. Tidligere inngåtte avtale om erstatningsoppgjør 16.11.17 må derfor settes til side da det ellers vil virke urimelig og være i strid med god forretningsskikk å gjøre den gjeldende, jf. avtalelovens § 36.

Selskapet har i det vesentlige anført at det ikke foreligger grunnlag for gjenopptak. Det rettslige utgangspunktet er at en inngått avtale om fullt og endelig oppgjør er bindende for begge parter. Det er bare i de tilfeller partene uttrykkelig har avtalt revisjonsadgang eller det etter avtaleinngåelsen er inntrådt endrede forhold av vesentlig betydning som ikke kunne tas i betraktning da avtalen ble inngått, at revisjon vil finne sted, jf. LB-1997-1400 A/03. I dette tilfellet er det ikke avtalt noen slik rett mellom partene. Det foreligger heller ikke en slik vesentlig endring i den medisinske eller økonomiske siden ved saken, at dette kan gi grunnlag for revisjonsadgang. Da oppgjøret ble inngått, ble det foreslått fra skadelidtes side å basere oppgjøret på en løsning hvor det ble lagt til grunn en 50 % ervervsuførhet ut fra de medisinske skadene. For 2018 oppfylder hun kravet til uføretrygd. Etter avtaleinngåelsen mellom partene har skadelidte i 2019 arbeidet mer enn det som var forutsatt i oppgjøret. Ut fra lønnslipp for desember 2019 kan det se ut til å ligge på omtrent 70 % stilling. Dette har imidlertid gitt en del sykemeldinger. Helsen situasjonen med flere sykemeldinger tilsier ikke at hun kan fortsette med å jobbe like mye framover. Hun opplyser selv til sin fastlege 23.9.19 at det er fleksibiliteten i arbeidet som gjør at hun klarer å jobbe, og at hun ser for seg å søke uføretrygd. Rent medisinsk så oppfylder skadelidte kravet til uførepensjon. Det foreligger ingen endring av betydning på den medisinske siden av saken. I forhold til kravet fra Nav på 40 % inntektsnedgang så jobber hun omtrent 9 % for mye. Dette er forhold som skadelidte er nærmest til å ha oversikt over, og regulere. Videre er noe av denne inntekten knyttet til bonusutbetaling. Bonus er til dels en tilfeldig inntektskilde. Dette kan ikke sies å tilsvare noen vesentlig endring i forholdene som en ikke har oversikt over ved avtaleinngåelsen. Det at skadelidte velger å innrette seg på den måten hun har gjort ligger innenfor de parametere hun kan kontrollere, og er ikke av en slik vesentlig og ukjent art som avtalelovens § 36 er ment å omfatte. Hun jobber mer enn hun bør med sine skader, og tjener dermed litt for mye til å oppfylle de økonomiske kravene om uføretrygd. Dette gir ikke grunnlag til gjenopptak.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Saken gjelder krav om gjenopptak av erstatningsoppgjør etter trafikkulykke 31.12.14. Spørsmålet er om skadelidte har krav på gjenopptak av forsikringsoppgjøret etter avtaleloven (avtl.) § 36.

Etter avtl. § 36 første ledd kan en avtale "helt eller delvis settes til side eller endres for så vidt det ville virke urimelig eller være i strid med god forretningsskikk å gjøre den gjeldende". I Rt. 2013 s. 769, sitert i Høyesteretts dom HR-2019-1153-A, oppsummeres Høyesterettspraksis som at "det klare utgangspunkt (er) at avtaler skal holdes, og det er klart dekkende å si at det er tale om en heller snever unntaksbestemmelse". Høyesterett peker på at det er tre kumulative vilkår som gir god veiledning for når avtl. § 36 vil føre til at en når frem med et krav om ytterligere erstatning etter at et endelig erstatningsoppgjør har funnet sted: Skaden må ha forandret seg vesentlig til ugunst for skadelidte siden avtalen ble inngått, enten med hensyn til medisinsk eller ervervsmessig

invaliditet. Forandringen må ligge utenfor det begge parter regnet med da avtalen ble inngått, og den inngåtte avtalen må i ettertid fremstå som urimelig og ubalansert i forhold til et riktig oppgjør.

Skadelidte anfører at forutsetningen om at hun ville motta 50 % uførepensjon er bortfalt, og at dette innebærer et vesentlig større fremtidig inntektstap for henne enn det som lå til grunn for avtalen om erstatningsoppgjør, og at avtalen fra 2017 derfor må settes til side da det ellers vil virke urimelig og være i strid med god forretningsskikk å gjøre den gjeldende, jf. avtl. § 36.

I forbindelse med oppgjøret mellom partene foreslo skadelidte at dette skulle baseres på en løsning der det ble lagt til grunn 50 % ervervsuførhet ut fra de medisinske skadene. Årsaken til at forutsetningen om 50 % uføretrygd ikke har slått til, knytter seg ikke til endringer i skadelidtes medisinske eller ervervsmessige invaliditet, men til at skadelidtes inntekt ikke er tilstrekkelig redusert til å oppfylle vilkårene for uføretrygd. Dette innebærer etter nemndas syn at det første vilkåret for revisjon ikke er oppfylt.

Årsaken til at skadelidtes inntekt ikke er tilstrekkelig nedsatt til å oppfylle kravene til uføretrygd, er at skadelidte i tiden etter oppgjøret i realiteten har jobbet mer enn hennes stilling på 50 % skulle tilsi, i perioder opp mot 70-80 %. Nemnda legger til grunn at skadelidte måtte være klar over at dette kunne få betydning for hennes rett til ytelser fra Nav. Det følger av journalnotat 16.3.18 at skadelidte ønsket å jobbe mer, men at hun var "usikker på hvordan det vil slå inn ift et fremtidig oppgjør vis-a-vis NAV, forsikring osv". Når skadelidte til tross for denne usikkerheten valgte å jobbe mer enn hennes stilling på 50 %, må skadelidte etter nemndas syn ha forventet endringen, som i dette tilfellet var avslaget på søknaden om uføretrygd grunnet for høy inntekt. Årsaken til at skadelidte ikke fikk innvilget 50 % uføretrygd synes å være fremkalt av skadelidte selv. Nemnda finner på denne bakgrunn at bortfallet av denne forutsetningen ikke kan anses å ligge utenfor det partene måtte regne med da avtalen ble inngått, hvilket innebærer at heller ikke det andre vilkåret for revisjon oppstilt i praksis er oppfylt.

Skadelidte har i tillegg anført at hun som følge av avslaget på uføretrygd, er påført et tap i fremtidig inntekt på kr 3 807 964 frem til fylte 67 år. Dersom skadelidte i realiteten er 50 % varig ervervsufør, vil hun på ny kunne søke om uføretrygd dersom inntekten hennes reduseres tilvarende, eventuelt med mer enn 40 % ved mottak av arbeidsavklaringspenger på søknadstidspunktet. Slik nemnda vurderer det kan det bare være et spørsmål om tid før skadelidte vil få innvilget 50 % uføretrygd, og forutsetningen som lå til grunn for oppgjørsavtalen slår til. I alle tilfelle er det nemndas oppfatning at skadelidte ikke har sannsynliggjort at det anførte tapet i fremtidig inntekt strekker seg frem til fylt 67 år. Hvor stort skadelidtes fremtidig inntektstap vil bli i forhold til de beregninger som lå til grunn for oppgjørsavtalen fremstår som usikkert. Ut fra opplysningene i saken legger nemnda til grunn at avslag på uføretrygd i tiden fremover eventuelt vil skyldes at skadelidte har for høy inntekt. Det foreligger etter nemndas vurdering ingen opplysninger som tilsier at oppgjørsavtalen nå fremstår som urimelig og ubalansert i forhold til et riktig oppgjør.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Kaja de Vibe Malling (leder), Tonje Giertsen (selskapsrepresentant), Borgar Sandvik (forbrukerrepresentant).